

CORONAVIRUS CONSEQÜÈNCIES A LLEIDA

Contagiats uns setanta sanitaris i brots en almenys onze residències

Salut confirma que dilluns començaran a enviar pacients a l'Hotel Nastasi i en vol usar un altre || N'hi haurà més a comarques i no descarta un hospital de campanya

ITMAR FABREGAT

Mossos, bombers i urbans van homenatjar ahir a la nit els professionals de l'Arnau. A la imatge, un grup de sanitaris i bombers.

J. MARTÍ

LLEIDA | Almenys onze residències d'ancians de la província estan afectades per brots de coronavirus, segons va informar ahir el cap de Vigilància Epidemiològica de Salut a Lleida, Pere Godoy, que va apuntar que probablement en les pròximes hores es confirmarà que hi n'ha alguna més. La delegada de Salut, Divina Farreny, va indicar que els equips dels centres d'Atenció Primària "faran un reforç important" per al seguiment i atenció dels afectats en els geriàtrics, com està fent el

CAP de Balaguer amb el d'Àger, que va ser un dels primers a patir un brot de Covid-19 i que ja ha registrat defuncions.

Per la seua part, el gerent de l'ICS a Lleida, Ramon Sentís, va detallar que hi ha més 200 professionals d'hospitals i ambulatoris en quarantena i que, dels aproximadament 170 als quals s'ha fet la prova, uns 70 han donat positiu.

En un altre ordre, Farreny i Sentís van confirmar que, tal com va avançar aquest diari, està previst que a partir de dilluns vinent l'Hotel Nastasi co-

menci a funcionar com un hospital de suport. Acollirà pacients ingressats que han evolucionat bé en els últims dies previs a donar-los l'alta. En total, rebrà cinquanta malalts. També van ratificar que busquen un segon equipament hotel·ler en el qual ingressarien directament pacients en estat lleu que serien controlats per professionals de l'Atenció Primària, amb la qual cosa s'alliberaria així de càrrega d'ingressos i treball els hospitals. En principi, l'NH Pirineos i els Ibis són els dos principals candidats. Farreny va afegir que

a Tremp hi haurà un altre hotel que allotjarà malalts a més de l'Alegret, que va ser el primer de la província a exercir aquesta funció, i que també hi haurà hotels hospital almenys a Vielha i la Seu d'Urgell, municipi on l'antic Seminari també està rebent pacients.

Ús de pavellons

A més, la delegada de Salut no va descartar que més endavant es pugui habilitar un hospital de campanya en un recinte més gran a Lleida ciutat, com per exemple un pavelló.

Més ansietat en dones pel coronavirus

LLEIDA | Les dones presenten més ansietat social que els homes davant de l'epidèmia de coronavirus, encara que els nivells siguin lleus ara per ara, segons un estudi efectuat per la Càtedra d'Innovació Social de la Universitat de Lleida (UdL) a partir de 550 enquestes anònimes (362 de dones i 188 d'homes) recollides entre el 13 i el 20 d'aquest mes. L'equip de la càtedra, en el qual participen Ana Blasco, Clàudia Tejada, Cristina Torrelles i Carles Alsinet, constata que aquesta angoixa social és més

elevada en la població femenina (3,6 sobre 5) que en la masculina (2,9 sobre 5) al validar 550 enquestes, un 63% a residents a Catalunya i un 37% de la resta de l'Estat.

550

ENQUESTES

Efectuades per la càtedra d'Innovació Social de la UdL.

Tanquen alguns CAP després de fer-ho consultoris

LLEIDA | El departament de Salut ha tancat en els últims dies diversos consultoris locals per centralitzar els serveis d'Atenció Primària, i ara també preveu tancar alguns CAP. Així ho va anunciar ahir la delegada de Salut, Divina Farreny, que va precisar que encara no ha decidit quins seran. També va dir que s'ampliarà les hores del servei de radiologia a Primària per intentar diagnosticar abans els casos de pneumònia.

Demanda judicial per falta de material

LLEIDA | El sindicat Metges de Catalunya va presentar ahir davant del Tribunal Superior de Justícia una petició de mesures cautelars contra Salut i la direcció dels centres hospitalaris per incomplir la normativa de seguretat i posar en risc el personal. Demana que s'obligui a dotar en un termini màxim de 24 hores de tots els equips de protecció necessaris els professionals sanitaris, ja que un 17% del total s'han encomanat del virus.

S.E.

LLEIDA | La junta de personal i el comitè d'empresa de la Paeria reclamen traslladar els usuaris del pavelló Agnès Gregori no afectats pel Covid-19 a un altre lloc "amb renovació d'aire de forma natural, accés a peu de carrer, espai diàfan i més controlable, amb dos àrees de serveis i dutxes separades per a usuaris i treballadors, i amb una àrea externa delimitada i disponible per a la possible ubicació d'un hospital de campanya". En aquest sentit, el govern municipal replica que actualment "no hi ha una altra instal·lació o dependència municipal a disposició de l'ajuntament que compleixi millors condicions que el pavelló Agnès Gregori". El president de la Federació d'Associacions de Veïns, Toni Baró, després de reunir-se per videoconferència amb l'alcalde, Miquel Pueyo, va detallar que hi ha 43 persones acollides al pavelló. Unes altres quatre amb símptomes del Covid-19 han estat traslladades a l'hotel Rambla, com va avançar aquest diari.

La junta i el comitè també denuncien que els treballadors, sobretot de serveis socials i Guàrdia Urbana, estan sotmesos a riscos, per estar en contacte amb moltes persones i demanen que els entreguin equips de protecció individual en el moment de la seua recepció i per criteris de major a menor exposició. El govern diu que ja els entrega, encara que admet que només ha trobat mascaretes quirúrgiques per a la Urbana. A més, reclamen no obligar els treballadors a realitzar funcions per a les quals no estan formats i afegixen que en cas de no poder assumir les seues demandes "per falta de material, efectius, previsió o gestió, demanem l'aplicació de l'article 21 LPRL durant l'estat d'emergència: la paralització de l'activitat productiva per risc

La ciutat de Lleida, un desert sense gairebé cotxes ni vianants pels carrers

Una empresa de Lleida i la UdL dissenyen un prototip de respirador per a Barcelona

La firma Electrònica Màxim Miranda i el grup d'Energia i Intel·ligència Artificial || Per encàrrec d'un hospital de la capital catalana, però també els han ofert a la Diputació per a centres de Lleida

S.E.
| LLEIDA | L'empresa Electrònica Màxim Miranda i el grup d'investigació en Energia i Intel·ligència Artificial de la Universitat de Lleida (UdL) treballen en el disseny d'un prototip de respirador per encàrrec d'un hospital de referència de Barcelona. Aquest equipament mèdic és dels més necessaris actualment per tractar els malalts de Covid-19 en estat greu i comença a escassejar als centres mèdics. El CEO de Màxim Miranda, Xavier Miranda, va explicar que han "unit esforços" i que s'han posat en contacte també amb grups d'Astúries i Barcelona que desenvolupen respiradors autònoms.

"El respirador té una part d'impressió en 3D de les peces físiques, que encarregaran a una altra empresa, i una altra part que és un microordinador que determina la velocitat a què s'ha d'insuflar l'aire al pacient. Nosaltres ens dediquem al disseny

Xavier Miranda, treballant en el disseny del prototip de respirador.

ELECTRÒNICA MÀXIM MIRANDA

LES CLAUS

"Unir esforços"

■ El CEO de l'empresa Electrònica Màxim Miranda, ubicada al polígon Entrevies, va rebre l'encàrrec d'un hospital de referència de Barcelona de crear un prototip de respirador, un equipament mèdic molt necessari per als pacients de coronavirus en estat greu i que comença a escassejar. La firma va contactar, en aquest sentit, amb el grup d'investigació en Energia i Intel·ligència Artificial de la UdL per "unir esforços".

Microordinador

■ S'encarreguen del disseny electrònic i de la petita xarxa neuronal que formen un microordinador que determina la velocitat a què s'ha d'insuflar aire al pacient. Les altres peces físiques les imprimirà en 3D una altra empresa.

BAIX COST

L'empresa indica que quan estigui finalitzat, "és replicable molt fàcilment i de molt baix cost"

electrònic i al de la petita xarxa neuronal que dona vida al respirador", va explicar Miranda. Va detallar que "estem acabant de desenvolupar el prototip i farem tests en laboratori. És replicable molt fàcilment i de molt baix cost", va destacar.

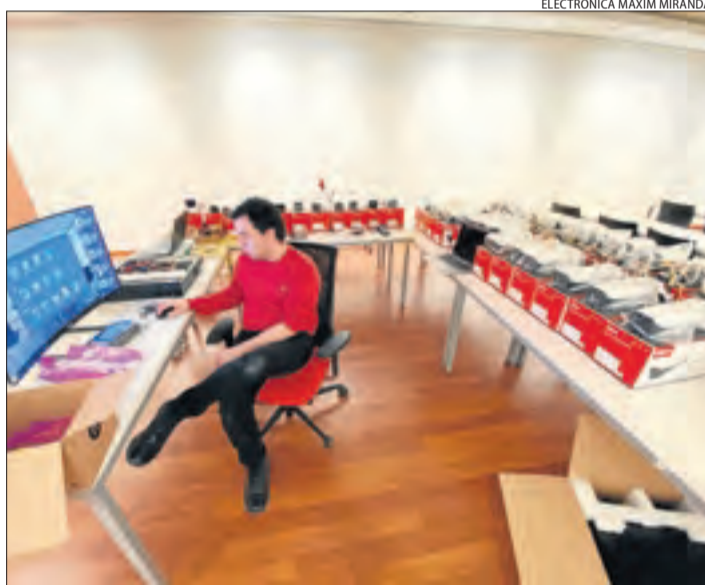
Així mateix, va remarcar que han ofert a la Diputació aquest equipament mèdic per ajudar hospitals de la província com per exemple els de Tremp, la

Seu d'Urgell i Vielha. "Quan els respiradors estiguin, els hi podríem subministrar", va incidir.

Sense data

Per la seua part, Carles Mateu, del grup d'investigació d'Energia i Intel·ligència Artificial de la UdL, va assenyalar que no poden concretar quan estarà llest el prototip, ja que després de finalitzar-lo cal validar-lo, i va detallar que hi treballen des del seu domicili, atès que els laboratoris del grup estan tancats en aplicació de les mesures per l'estat d'alarma.

Així mateix, va desitjar que el seu treball finalment no hagi de ser necessari, amb referència a l'esperança en una remissió de la pandèmia.

La firma dissenya també càmeres tèrmiques per detectar febre.

ELECTRÒNICA MÀXIM MIRANDA

Càmeres tèrmiques en fronteres per detectar febre

■ El CEO de l'empresa Electrònica Màxim Miranda va afirmar que també han dissenyat "una solució de càmeres tèrmiques, com les que s'han instal·lat a la Xina, que dos institucions de control de fronteres estan implementant a l'Estat espanyol". "Té una precisió molt alta de detecció precoç de febre", va assenyalar, encara que va puntualitzar que es pot tenir la temperatura alta per qüestions mèdiques no relacionades amb el coronavirus.

Imatge de la pantalla de protecció que fabrica l'Escola del Treball.

ESCOLA DEL TREBALL

L'Escola del Treball crea pantalles de protecció

| LLEIDA | L'Escola del Treball ha emprès dos accions per contribuir a millorar les condicions dels sanitaris que treballen per afrontar el Covid-19. D'una banda, el departament de Química ha entregat 160 mascaretes i 300 guants de làtex al CatSalut.

D'altra banda, la seua àrea TAC ha engegat la impressora 3D ubicada a casa de dos professors i, d'acord amb les indicacions d'un grup de docents i exdocents, treballen a tot tren per produir vint pantalles de

protecció facials al dia per a professionals sanitaris, que també entreguen al departament de Salut per a la distribució. El centre va agrair ahir públicament l'esforç del professorat.

En un altre ordre, la seu d'Eurecat al parc de Gardeny s'ha sumat als assajos de les mascaretes que estan començant a produir, validant-ne la respirabilitat i complementant els de filtració bacteriana i de neteja microbiana que es porten a terme en altres seus d'aquest centre tecnològic.

35 Consum. Sense servei o amb llista d'espera en el repartiment a domicili en supermercats.

41 Audiovisuals. Incertesa a la Val d'Aran sobre el rodatge de 'The Crown'.

ATENCIÓ PSICOSOCIAL

Dol en temps de coronavirus

Els experts recomanen celebrar actes d'homenatge virtuals per acomiadar els seus éssers estimats
 || Promouen el suport als sanitaris, que assumeixen l'acompanyament al final de la vida

L. GARCÍA

[LLEIDA] Com acomiadar-nos d'un ésser estimat si no estem al seu costat en els últims moments? Com acompanyar família i amics després d'una mort si el contacte físic està prohibit per evitar contagis? Són algunes de les qüestions que fan que el dol en temps de coronavirus sigui més difícil de gestionar. Montse Robles, responsable assistencial del Servei de Suport al Dol de Ponent, assegura que "els sentiments de frustració, enuig i culpa són habituals en aquests casos, que s'uneixen a la circumstància de no haver pogut cuidar l'ésser estimat afectat per coronavirus en els seus últims moments de vida", afirma.

Per afrontar el dol, Robles proposa funerals alternatius com una trobada virtual a través de Skype amb familiars i amics, per compartir records, música i objectes que ens recordin la persona traspasada. Des de l'entitat també aposten per una major atenció al personal sanitari, que està acompanyant les persones afectades per coronavirus. "Estan desbordats. Alguns aguanten el mòbil mentre el pacient s'acomiaa dels fills o

Llançar globus, una alternativa de comiat. A la imatge, un acte de l'octubre a Tàrraga.

Ofereixen atenció psicosocial en centres, hospitals i a domicili

■ La Fundació La Caixa posa a disposició dels afectats per coronavirus i els seus familiars els professionals del programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades per proporcionar una atenció emocional, social i espiritual i personalitzada, i atenció al dol en circumstàncies extremes com les dels familiars de víctimes de Covid-19.

A Lleida, desenvolupa el programa un equip de DomusVi Lleida format per quatre professionals que actuen al sociosanitari Nadal Meroles, l'hospital Santa Maria, l'hospital comarcal del Pallars i set unitats d'atenció domiciliària, per acompanyar persones al final de la seva vida.

COMIAT ALTERNATIU

Una reunió familiar virtual, llançar globus o escriure una carta són algunes de les propostes de funeral

nets", afirma. Els sanitaris fan arribar vídeos o cartes de les seues famílies als pacients que són a l'hospital o en residències. L'entitat ofereix atenció als telèfons 636 610 603 (de 9 a 11 hores), 679 725 357 (d'11 a 13 hores) i 618 726 646 (de 16 a 18 hores).

Així mateix, Robles participa en l'elaboració d'una guia amb altres professionals que inclou una sèrie de recomanacions i pautes per afrontar el dol així com per atendre els professionals.

Per la seua part, Remei Capità, d'Agraïments, assenyala que és important fer un comiat íntim per mirar de "tancar la ferida". "Cada un a casa pot fer un petit ritual per rendir un homenatge de vida a la persona que ens ha deixat, amb una carta o una cançó, per afrontar el dol", assegura.

SERVEIS FUNERARIS

La Generalitat limitarà el preu dels enterraments per evitar abusos

■ El Consell Executiu va acordar ahir poder intervenir els serveis funeraris durant la crisi sanitària i limitar així el preu dels enterraments. Segons va explicar la portaveu del Govern, Meritxell Budó, aquests serveis són declarats de prestació "forçosa" mentre es mantingui la urgència sanitària, amb un preu màxim determinat, en funció del servei, i que abasti una prestació bàsica imposada legalment. Per a Budó, s'ha d'assegurar que la prestació dels serveis funeraris en la pandèmia actual es fa "de forma contínua i universal", garantint el dret dels usuaris i "reduint tots els riscos possibles", i evitar possibles abusos per part de les funeràries. El Govern justifica aquestes mesures perquè "es considera adequat establir mesures que permetin agilitzar el temps a donar el corresponent destí final". La

Imatge d'arxiu d'una funerària a Mataró.

prestació bàsica de servei que estableix el Govern ha de permetre optar entre enterrament o incineració, "sempre que hi hagi disponibilitat". Però el fet que ja hi hagi fins i tot llistes d'espera per incinerar, com a conseqüència de la falta de

capacitat, fa que es pugui optar per la inhumació provisional, de manera que quan hi hagi possibilitat es pugui procedir a la corresponent exhumació i incineració. Un preu mínim que a Barcelona podria ser de 2.450 euros, segons la pro-

posta de l'ajuntament. Sobre això, l'Associació d'Empreses de Serveis Funeraris de Catalunya va lamentar que s'anunciés el decret sense previ avís a les funeràries, que van sol·licitar l'entrega de material de protecció per als seus treballadors davant d'una situació "crítica".

Els cossos dels morts per coronavirus s'introdueixen en una funda estanca, que se segella per fer-la hermètica abans d'introduir el finat en un taüt convencional. Així ho van explicar fonts de funeràries lleidatanes, que van apuntar que el preu d'aquesta mena de sudari és d'una mica més de dos-cents euros, per la qual cosa no suposa un gran sobrecost. Algunes de les firmes consultades va afirmar que no ho inclou a les seues factures. Quant a les incineracions, a Lleida hi ha aquests dies un torn addicional.

AUDIOVISUALS PROJECTES

Incertesa a la Val d'Aran sobre el rodatge de 'The Crown'

El coronavirus obliga a suspendre l'enregistrament de la sèrie "fins a nou avís"

A.S.C.

[VIELHA] Poca gent es veu durant aquests dies als carrers de Vielha i menys encara a les pistes d'esquí de Baqueira Beret, tancades a causa de l'estat d'alarma davant l'amenaça del coronavirus. De càmeres, ni rastre.

Aquests eren dos dels principals escenaris de la Val d'Aran que havien d'acollir aquest cap de setmana part del rodatge de la quarta i penúltima temporada de la sèrie de Netflix *The Crown* (vegeu el desglossament). Tanmateix, la pandèmia ha obligat a suspendre "fins a nou avís" l'enregistrament de les escenes a la vall, va explicar ahir a SEGRE Alberto López, segon tinent d'alcalde de Vielha e Mijaran. "Ara mateix estem centrats en temes més prioritaris, encara que l'última vegada que vam parlar amb els productors aquests seguien interessats en les localitzacions", va assenyalar López. Tanmateix, des del sector hotelier cada vegada són més escèptics quant a la possible arribada de les càmeres i, després de tornar aquesta setmana els diners de les reserves a la productora, la seua esperança és gairebé nul·la. "Sabem que la intenció era gravar a les pistes d'esquí, però tard o d'hora la neu se n'anirà i sense aquesta no té gaire sentit seguir", va explicar el director d'un dels

HOTEL TRYP VIELHA BAQUEIRA

Alguns dels participants en el càsting, a l'hotel Tryp Vielha.

FACTOR DECISIU

Des del sector hotelier temen que quan es fongui la neu ja no hi haurà res a fer

principals allotjaments on havia d'allotjar-se l'equip de rodatge. Com ja va avançar aquest diari a començaments de mes, va transcendir que la productora de *The Crown*, una de les grans apostes de Netflix i la sèrie de més presupost, havia elegit Aran com a

set d'enregistrament per emular la Suïssa en la qual va estudiar de jove Diana Spencer, on va conèixer al qual acabaria sent el seu marit, Carles de Gal·les, l'hereu de la corona britànica, i en la qual van esquiar junts en diverses ocasions. Segons l'edil de Vielha, aquestes similituds podrien pesar més que la falta de neu, una cosa que "avui dia no hauria de ser cap problema". "Pocs territoris s'assemblen tant a Suïssa com Aran, fins i tot el Govern va arribar a vendre la vall com la Suïssa catalana", va remarcar.

Unes 200 persones per convertir la vall en la Suïssa de Diana de Gal·les

Unes 200 persones, entre equip tècnic i artístic, havien de participar aquest cap de setmana en el rodatge de la sèrie a la Val d'Aran. Respecte als escenaris elegits, es trobava l'estació d'esquí de Baqueira Beret i diversos emplaçaments de la capital, entre aquests els interiors de l'Institut d'Aran i l'avinguda deth Solan. Així mateix, estava prevista la presència d'actors protagonistes en l'enregistrament. Com a mínim, s'esperava l'arribada d'Emma Corrin (*Lady Di* en la ficció) i Josh O'Connor, que ja va donar vida en la tercera temporada al príncep Carles. Els figurants havien de sortir escollits d'un càsting que va tenir lloc a l'hotel Tryp Vielha el 5 de març i en què van participar unes 200 persones. Dies més tard, es va organitzar un altre procés per completar l'equip tècnic.

ARTS ESCÈNIQUES

La Fira de Titelles queda ajornada finalment

[LLEIDA] La Fira de Titelles de Lleida s'ajorna pel coronavirus. El codirector, Oriol Ferre, va explicar ahir que celebrar-la de l'1 al 3 de maig "és inviable, imprudent i una irresponsabilitat". És per això que treballen en una "fira d'emergència, davant d'un estat d'emergència". Tot i que encara no tenen decidida la nova data, la seua intenció és celebrar-la abans del setembre. El que sí que tenen clar és que no volen anul·lar-la ni fer-la virtualment. Serà "especial i excepcional", va remarcar Ferre.

COMMEMORACIONS

La Paeria celebra el Dia del Teatre amb un vídeo

[LLEIDA] La Paeria de Lleida va llançar ahir a les xarxes socials un vídeo per celebrar el Dia Internacional del Teatre. En l'audiovisual, els actors dels primers espectacles ajornats per la crisi del coronavirus a Lleida van ser els encarregats de llegir la traducció al català del missatge triat per a aquest any, obra del dramaturg Shahid Nadeem. Ells van ser Cristina Garcia (Campi Qui Pugui), Begonya Ferrer (Zum-Zum), Aida Oset (Teatre Nu) i el televisiu Quim Masferrer.

MÚSICA ALTERNATIVES

La fàbrica C-13 de la Pobla reemet avui els seus concerts

A través de YouTube a partir de les 20.00 h

ACN

[LA POBLA DE SEGUR] La fàbrica de cervesa C-13, a la Pobla de Segur, programava cada cap de setmana un concert a la seua sala. Ara, amb la crisi del coronavirus s'ha vist obligada a ajornar tota la programació d'aquesta primavera i, com a alternativa, ofereix les actuacions que ja havia acollit a la tardor pel seu canal de YouTube. Sota el lema #joemquedoacasa, C-13 emetrà avui a partir de les 20.00 h els concerts de Delafe, La Terrasseta de Preixens, Strombers, A Contrablues, Pirat's Sound Sistema, Maruja Limón, Sr. Oca, A Sound

JOAN LLIMIÀNA

El de Delafé és un dels concerts que es podran veure avui.

of Thunder, The Targarians i Portobello. Durant l'emissió, el públic escoltarà les millors cançons que cada artista va interpretar a la sala alhora que intercanviarà impressions amb diversos d'ells, ja que alguns interactuaran durant l'emissió amb els seus fans.

Abel Sánchez, soci de C-13,

va explicar que tenen un públic molt fidel que cada dissabte anava a la sala a escoltar música en directe. Ara, arran del coronavirus, han hagut d'ajornar tots els concerts programats a la primavera i per això han optat per aquesta fórmula, que va estrenar Juan Zelada dissabte passat.

LLETRES PREMIS

Anna Gas i Margarida Castells, guanyadores del Cavall Verd de poesia

ACN

[BARCELONA] La poeta Anna Gas Serra (Barcelona, 1996) i la filòloga i traductora Margarida Castells Criballés (Torelló, 1962) es van alçar ahir com a guanyadores de la 37 edició dels Premis Cavall Verd de poesia, atorgats per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC).

El Premi Josep Maria Llompart al millor llibre de poesia en català publicat el 2019 va ser per a l'obra *Llengua d'antrax* (Edicions del Buc), de Gas; i el Rafel Jaume a la millor traducció poètica de l'any va ser per a Castells per *Jo soc vosaltres. Sis poetes de Síria* (Godall), amb versos de Raed Wahesh, Rasha Omran, Talal Bu Khadar, Abdul-lah Al-Hariri, Nisrín

Akram Khouri, Wael Saadeddín i Mohamad Bitari. L'entrega dels guardons, que estava prevista per a aquest cap de setmana, tindrà lloc "quan la situació es normalitzi", va comunicar ahir l'organització. El jurat dels premis estava compost aquest any per Miquel Cardell, Pol Guasch, Maria Antònia Massanet, Begonya Pozo i el vicepresident de l'associació, Pau Vadell.

Activitats ajornades

El programa d'activitats, que cada any homenatja un poeta balear i aquest any s'havia dedicat a l'autora Cèlia Viñas –nascuda el 1915 a Lleida encara que establerta a Mallorca–, així com l'entrega dels premis, se celebraran a Palma quan l'amenaça pel coronavirus hagi desaparegut.